

De Vader

MARIEKE&SOPHIA

Van Vader tot Daddy

Evelyne Coussens
Gezien op 18 november 2026
CAMPO, Gent

Marieke Schraepen en Sophia Bauer spelen in ‘De Vader’ niét August Strindbergs klassieker, en dank de hemel hiervoor. Zonder veel omhaal leggen ze de motor van dit huiskamerdrama bloot – seks, seks en de implicaties van seks, pakweg kinderen – en laten ze de oude schrijver kijken naar hun vrije, genotvolle verbeelding van een mogelijke andere wereld. Een verbeelding die opwindend is, vol humor en ten diepste politiek.

19 NOVEMBER 2026

‘De Vader’ speelt zich af op een bloedrood speelvlak, waar we in vierkantsformatie rond zitten, als in een arena. Het is een dwingende kijkopstelling: we kijken naar wat er zal gebeuren maar ook naar hoe de andere toeschouwers kijken – alleen al die ingreep situeert ‘De Vader’ radicaal in het heden. Toch kijkt ook het verleden over onze schouder mee, want met slepende pas en rochelende keelgeluiden kondigt zich vanuit de coulissen August Strindberg aan (Mina Marechal), opgestaan uit het graf om deze nieuwe enscenering van zijn (wellicht autobiografisch geïnspireerde) ‘schandaalstuk’ te zien.

In het naturalistische drama ‘De Vader’ drijft een zogezegd manipulatieve echtgenote haar man tot waanzin door twijfels te zaaien over zijn vaderschap. Strindberg (1849-1912), als auteur ook ‘vader’ van de misogyne stereotypering van zijn vrouwelijke hoofdfiguur, zal vanop de tribune mee toekijken hoe de makers zijn stuk ombuigen, van een beknellend psychologisch korsettendrama tot een ongeremde viering van vrije lichamen. Of misschien is dit witte, bevende karkas met openhangende mond stiekem al helemaal mee? Waarom draagt hij anders onder zijn negentiende-eeuwse gouden pandjesjas een T-shirt met de uitdagende opdruk ‘Who’s Your Daddy?’

Vader, moeder en kind

Veel hebben Schraepen en Bauer niet nodig om hun vertelkader te zetten. Het is alsof ze haast hebben om de boel zo snel mogelijk open te breken, *move on* met

die traditionele gezinsshit, die kennen we. Vanuit drie hoeken van de zaal verschijnen de leden van de conventionele familie, eeuwenlang de maatschappelijke en religieuze drie-eenheid: Vader, Moeder en Kind. Een *soaptune* onderstreept dit normatieve uitgangspunt: van Strindberg tot *EastEnders*, nul evolutie. Ook de outfits zijn stereotiep – heel even toch. Moeder (Bauer) in smetteloos en zedig wit, vader (Schraepen) met militair-zwarte rijlaarzen inclusief sporen, het kind (Rodrigo Batista) met grote onschuldige ogen, vooruitstekende lippen en een trommel. Dit kind is de inzet van de overkoepelende machtsstrijd tussen moeder en vader, al in de eerste scène hilarisch vormgegeven door een rondje armworstelen op de rode vloer. Toch zit er direct iets vervreemdends aan deze intro. Het gekreun van de worstelende echtelieden lijkt verdacht veel op kreetjes van genot, en terwijl het kind met een daverende roffel de spanning opdrijft, bereiken vader en moeder hun hoogtepunt. Op hun gezichten een mengeling van genot en verbetenheid. Na enkele rondjes 'wint' vader uiteindelijk, de erotiek verdwijnt, de verhoudingen vallen terug in hun hengsels. Terwijl de vader nu strak langs het publiek marcheert zonder zijn echtgenote verder aan te kijken (zij zit onderdanig op de vloer), spuwt hij bitse verwijten, die uitmonden in de verwoording van zijn grootste angst: de twijfel over zijn vaderschap van het kind, en daarmee over zijn mannelijkheid, zijn eer, zijn identiteit... Het spel is begonnen, maar anders dan in Strindbergs versie zal het niet leiden tot de tragische ondergang van de Vader – eerder tot de vreugdevolle transformatie van Vader naar Daddy.

Wanneer ze spreken zijn ze slechts tijdelijke en inwisselbare bewoners van hun lichamen.

Schraepen en Bauer, verenigd in het duo Marieke&Sophia, werken sinds hun studies aan de Gentse dramaschool KASK aan een consequent oeuvre. Wie hun afstudeervoorstelling 'Guilty of Love' (2022) zet naast opvolger 'Motherbaby' (2024) en nu 'De Vader' (2026), ziet drie korte, vormelijk trefzekere en thematisch ingedikte performances, die alle drie lichamelijkheid centraal stellen als motor voor psychologische en sociale processen. In de drie voorstellingen zijn de lichamen 'ontheemd': ze zijn niet van de personages die ze 'dragen'. In 'Guilty of Love' vertrekt die ontheemding vanuit seksueel geweld, de lichamen worden in bezit genomen door een (volwassen) ander, in 'Motherbaby' is die ander een baby, die bloedzuigende parasiet op het lichaam van de moeder. Het verrassende (in deze tijden) is dat het geweld gepleegd op de lichamen niet per se wordt toegeschreven aan een sekse: personages wisselen van sekse (mannen worden vrouwen en vice versa) en zelfs van biologische rol (ouders worden kinderen en vice versa). Het lijkt er sterk op dat het lichaam (of: de drift, het libido) een zelfstandige kracht is, een autonome bron van macht ook, losgetrokken van psychologie of identiteit. Het verklaart wellicht de afstandelijke speelstijl van Schraepen en Bauer, die teksten zeggen alsof ze poppen zijn, losgetrokken van elke spelmatige inleving. Wanneer ze spreken zijn ze slechts tijdelijke en inwisselbare bewoners van hun lichamen, die op zich de echte motor van het drama vormen.

Inwisselbare dom en sub

Een tweede coherente lijn, en de factor die de voorstellingen van Marieke&Sophia zo spannend én shockerend maakt, is dat het geweld niet per se wordt gezien als een probleem, en zeker niet op een morele manier. Integendeel: Schraepen en Bauer lijken elke slachtofferrol af te wijzen door het geweld wederkerig te maken en het zelfs te benoemen als een bron van genot. In 'De Vader' speelt, net als in de sm-wereld, voortdurend de vraag wie dominant

is en wie onderdanig, en die rollen zijn niet in steen gebeiteld. Laag na laag pellen de ‘personages’ (het zijn eigenlijk types) zichzelf af, transformeren ze naar een andere identiteit. Zo blijkt onder vaders zwarte rijbroek een frivool, wit kanten broekje te schuilen. Wanneer hij vervolgens door de moeder wordt gepijpt (zijn fluit is een politiefluitje!) is op haar gezicht een mengeling te lezen van walging en opwinding – zij kent haar *agency* heel goed, zij weet dat deze potentieel vernederende handeling slechts lustvol voorspel is voor een veel verregaandere omkering van rollen en verhoudingen. Want terwijl het kind intussen zijn vader zoekt in het publiek raakt de vader in de huiskamer (de psychoanalytische spreekkamer) steeds verder ontmanteld. Eigenlijk is hij, de grote militair, een klein jongetje dat aan de borst van zijn moeder wil hangen. Of sterker nog: dat zijn moeder wil neuken, en zich daarbij belemmerd ziet door het kind, want het wordt allemaal behoorlijk oedipaal, daar in ‘De Vader’.

Ik raakte zelden zo in verwarring over de vraag of een personage nu gruwelt of geil is, vilein of speels, onderdanig of trots.

Het zichtbaar en mogelijk maken van geweld is uiteraard maar mogelijk wanneer we ons strikt beperken tot het terrein van het imaginaire – de fantasie, het symbool, het theater – en niet tot het terrein van het reële. Het laatste wat Marieke&Sophia wil beweren is dat een verkrachting of huwelijkse vernedering reëel genot oplevert. De lijn tussen representatie en verbeelding – tussen naspelen en ‘zijn’ – is flinterdun en het vergt performers van een serieus kaliber om haar te bewandelen. Dat kaliber hebben Schraepen en Bauer in huis. Het procedé van ‘in en uit een ‘personage’ stappen’ is intussen gemeengoed in het Vlaamse theater, maar Schraepen en Bauer slagen er door de extreme beheersing van hun lichaamstaal en mimiek in om meerdere dingen tegelijkertijd te *zijn* – hun speelstijl is daarmee wellicht het verlengstuk van hun poëtica. Binnen een afstandelijk, bijna gemimed register leggen ze een ongelooflijke gelaagdheid aan betekenis. Ik raakte zelden zo in verwarring over de vraag of een personage nu gruwelt of geil is, vilein of speels, onderdanig of trots. Vooral Bauer heeft de gave om tegelijkertijd transparant en opaak te spelen.

De geile veelvuldigheid

Je begrijpt opeens waarom ze voor de rest zo weinig nodig hebben. Hun lichamen zijn vanzelf al geladen met vele, uiteenlopende en soms tegenstrijdige betekenissen. Gek ook hoe dat ‘veel zijn’, vooral belichaamd door vrouwelijke spelers, nog steeds intimiderend en bedreigend overkomt. De kern van het ongemak dat de voorstellingen van Marieke&Sophia oproepen ligt in de veelvuldigheid, en daarmee de oncontroleerbaarheid, van hun figuren. Net als de voorgaande voorstellingen vertegenwoordigt ‘De Vader’ zo alles waar *alt-right* in maatschappelijk opzicht bang voor is: het vervagen van grenzen en rollen binnen de sekse of geaardheid van een individu, de fluïde vormen van samenleven en samenleving die daaruit voortvloeien, en vooral: het ongeremde genot dat de stuwende motor vormt voor deze vrijheid.

Seks verandert alles, neen, seks *is* alles.

Want de vader en de moeder in ‘De Vader’ *zijn* niet alleen veel, ze *willen* ook veel. Alles, om precies te zijn. Want seks verandert alles (zoals De Mens zong), neen, seks *is* alles. Wat als we (plezierige, vrije) seks nu eens niet zagen als de oorzaak van psychologische en maatschappelijke miserie, maar als startpunt voor een

nieuwe wereld? Waarin geen *fathers* maar *daddy's* de toon zetten? August Strindberg lijkt het allemaal geilend en kwijlend te beamen, maar hij mag toch beschikken. De oude geesten zijn verdreven, het is nu aan ons, het publiek, om de transformatie verder te zetten, om mee te bouwen aan die nieuwe wereld. Wie doet er mee met een rondje armworstelen?